

SAMPSA

MAATALOUSYLIOPPILAJEN JULKAISU

1-2/2016

Tutustu
uudistettuun
Junkkariin
JUNKKARI.FI

A GOOD WAY TO WORK HARD

SAMPSA

108. vuosikerta

Julkaisija

Maatalousylioppilaiden Yhdistys Sampsä ry

Talonpojantie 13/pk

00790 Helsinki

Puh. 044- 355 6696

Painopaikka

Forssa Print

Painos 650 kpl

ISSN 0798-8355

Päätoimittaja

Martti Suvilehto

martti.suvilehto@helsinki.fi

Toimitussihteeri

Aura Mikkonen

aura.mikkonen@helsinki.fi

Toimituskunta

Vuokko Luotola, Silja Alamikkotervo, Anna Lehtinen, Aura Mikkonen

Taitto

Aura Mikkonen

Kannen kuva

Kristiina Henell

Ilmoitusvastaava

Milla Saarinen

Tilaukset

Maksamalla kannattajajäsenmaksu 17 euroa/vuosi ja ilmoittamalla osoitetiedot toimitussihteerille

Palaute

Pyydetään osoittamaan päätoimittajalle

Kirjoitukset

Lehti julkaisee lukijoiden kirjoituksia sitoumuksetta, kirjoittajan luvalla ja päätoimittajan vastuulla.

Tämä lehti on saanut HYY:n lehtitukea.

Sisällysluettelo

- 4 Pääkirjoitus
- 5 Puheenjohtajan terveisiä
- 6 Sampsan johtokunta 2016
- 10 Vieraskynä
- 12 Sampsä ry traktorimarssilla
11.3.2016
- 14 Maataloustieteen päivät
12.- 13.1.2016 Viikissä
- 15 Sampsalaiset talkoilemassa
laskiaisriehassa
- 16 Maakuntamatka 2016
- 21 Kotimaista valkuaista pellolle ja
pöytään
- 23 Sampsalaisten Kanadan matka 49
vuotta sitten
- 26 Kansallisaarteemme
- 28 Esittelyssä omat suomenkarjan
eläimet
- 29 Uruguayn maatalous

Pääkirjoitus

Lukuvuosi lähenee loppuaan. Kulunutta talvea leimaa epävarmuus niin maataloudessa kuin maailmantaloudessakin. Kotimainen ruoantuotanto painii kannattavuuskriisissä, ja se heijastuu myös alamme työpaikkoihin. Muutaman viimeisen vuoden aikana maatalouden työpaikat ovat lähes hävinneet. Kannattavuuskriisin taustalla on myös sellaisia syitä, joihin elinkeino itse ei ole voinut vaikuttaa. Maatalousyrittäjien mitta on tullut täyteen ja se näkyi traktorimarssina maaliskuisena perjantaina Senaatintorilla. Sampsalaiset olivat mukana tässä tapahtumassa. Tapahtuman viesti oli vakava, mutta tietoa vietiin eteenpäin positiivisessa hengessä. Traktorimarssin tunnelmia voi katsoa tämänkin lehden sivuilta.

Talouden heikot ajat näkyvät myös Helsingin yliopistossa. Vuoteen 2020 mennessä yliopisto tavoittelee 86 miljoonan euron säästöjä. Säästöt ovat nostaneet perustellusti huolen siitä, miten käy opetuksen ja tutkimuksen laadun. Oman ainejärjestötoimintani aikana minut on yllättänyt erilaisten neuvottelukuntien suuri määrä. Ainejärjestöedustajia on tarvittu niin opetuksen kehityksen neuvottelukuntiin, opetustaitolautakuntiin kuin laitosneuvostoihinkin. Väistämättä herää kysymys siitä, ovatko kaikki tarpeellisia, kun samanaikaisesti irtisanotaan henkilöstöä. Säästöjen toivoisi kohdentuvan turhan karsimiseen. Tiedekuntien pitäisi todella miettiä, minkälaista tutkimusta tarvitaan, jotta se hyödyttäisi elinkeinoa nyt ja tulevaisuudessa.

Maatalouden ja elävän maaseudun tulevaisuus on myös meidän sampsalaisten käsissä. Biotaloudesta povataan uutta megatrendiä ja kuten agronomi, MML Jarmo Vaittinen Vieraskynä – kolumnissaan kirjoittaa, viikkiläiset ovat keskeisessä osassa tämän alan kehityksessä. Haastan siksi kaikkia opiskelijoita omaan ajatteluun valtavirrasta poiketen, koska innovaatiot syntyvät vain siten. Ei kannata esimerkiksi verkostoitua vain siksi, että yliopistossa niin kehoitetaan. Verkostoitumisen edellytyksenä on oma osaaminen. Osaaminen lähtee asioiden ymmärtämisestä. Tuleva kesä antaa taas useille hyvän mahdollisuuden kartuttaa omaa osaamistaan kesätöiden ja harjoitteluiden merkeissä. Toivotan siis opettavaista kesää kaikille!

Martti Suvilehto

Päätoimittaja

Puheenjohtajan terveisiä

Mietin joululomalla ulkona pakkassäässä kävellessäni tulevaa vuotta Sampsassa, sitä mitä kaikkea vuoden aikana ehtisi tapahtua. Pakkasessa tarpoessani tuumin, että näkökulma moneen asiaan riippuu siitä, mistä vinkkelistä asiaa katsoo. Päivä oli kylmä, joten kaikki puut, kasvit ja aitalangat olivat paksussa huurussa. Maisema oli todella talvinen, vaikka lunta oli vain väriksi maassa. Toisesta näkökulmasta lunta ei ollut talvea tekemään, eihän sellaisessa kuurassa olisi päässyt pulkkamäkeen saati hiihtämään. Minulle talvi riitti sillä hetkellä juuri sellaisenaan, silmä lepäsi kuuran kauneudessa.

Tuona talvipäivänä on olisi osannut kuvitella, että muutaman viikon päästä tekisin videota agronomista saati että lähtisin sampsalaisten kanssa traktorein suurmielenosoitukseen suomalaisen maatalouden puolesta. Molemmat tempaukset ovat kaikesta huolimatta täyttä totta ja innolla olen ollut niissä mukana. Juuri siitä olenkin Sampsassa ylpeä, että olemme aikamme hermolla toimiva järjestö, joka on valmis tarttumaan mitä moninaisimpiin alaamme liittyviin haasteisiin ja tempauksiin.

Video agronomista sai alkunsa, kun nuoren instagram-julkiksen ja laulajan, Benjamin Peltosen uutisoitiin saaneen ammatinvalintatestistä tulokseksi agronomin. Benjamin oli tuloksen saatuaan ihmetellyt, mitä se agronomi tekee. Samaa mekin mietimme agronomivideota tehdessämme,

sillä työskentelymahdollisuudet agronomiksi valmistuneella ovat monipuoliset ja laajat, vaikka yksinkertaistaen meistä kasvaakin maatalousalan asiantuntijoita.

Nyt on myös yliopistolla mullistuksia meneillään. Suomen talouden leikkaukset näkyvät leikkauksina myös yliopiston taloudessa. Leikkaukset ovat johtaneet sekä yt-neuvotteluihin että tilojen vähentämiseen. Toivottavasti opetuksen ja tutkimuksen taso säilyvät korkealla säästöistä huolimatta.

Toinen yliopistolla meneillään oleva mullistus on Iso Pyörä – koulutusohjelmauudistus, joka koskee sekä kandi että maisterivaiheen ohjelmia. Kandidivaiheen uudistus on Maataloustieteiden osalta jo pitkällä, sillä nykyiset fuksit aloittivat uudistuneessa Maataloustieteiden kandiohjelmassa. Pieniä muutoksia kandiohjelmaan tulee vielä, sillä maatalousekonomia siirtyy osaksi Maataloustieteiden kandiohjelmaa kasvintuotantotieteen, kotieläintieteen, agroteknologian ja maaperätieteen rinnalle.

Maisterivaiheen uudistus on parhaillaan mietinnän alla. Sampsalaisten maisteriohjelmia lienevät uudistuksen jälkeen Maataloustieteiden ohjelma sekä Maatalous-, ympäristö- ja luonnonvaraekonomian ohjelma. Nyt uudistuksen pyörteissä mietitään, mitkä ovat keskeisiä sisältöjä maisteriohjelmassa, mitä työelämässä tarvitaan, mikä nykyisissä maisteriohjelmissa on tärkeää ja hyvää, mikä kenties vähemmän tärkeää tai välttämätöntä. Uudistuksen keskellä toivon, että uusi ohjelma tarjoaa opiskelijalle nykyistä parempaa työelämärelevanssia ja riittävää jatko-opiskelijakelpoisuutta. Niillä pääsee maisteriopintojen jälkeen elämässä eteenpäin.

Uskon, että parhaat muistot ja kokemukset jäävät niistä hetkistä, kun ei tarkalleen tiedä, mihin on ryhtymässä, mutta jokin kutkuttelee ja tekee mieli lähteä mukaan ja sitten vielä uskaltaa tarttua hetkeen. Sellaista on olla mukana Sampsassa, fuksin vuosi oli täynnä näitä kutkuttavia hetkiä, toiseksikin vuodeksi niitä riitti ja uskon ettei tämäkään vuosi petä kutkuttavien hetkien osalta. Kiitos luottamuksesta jäsenille, valinta puheenjohtajaksi vaatii luottamusta.

Anna Riihimäki

Sampsan johtokunta 2016

Sampsan esimies

Mervi Seppänen, olen tullut tänne Oulun seudulta, Utajärveltä. Olen esimies ja visiona aktiivinen Sampsu, joka vaikuttaa yliopistotasolla koulutusohjelmien suunnittelutyöhön, uusien opiskelijoiden rekrytointiin ym ym. Opiskelin kasvinviljelytiedettä Helsingissä ja Oregonin yliopistoissa. Lisäksi olen opiskellut ainakin pedagogiikkaa, viestintää ja valtio-oppia. Harrastan lenkkeilyä, kuntosalia, ruoanlaittoa, ruokaohjelmien katsomista ja hyötypuutarhanhoitoa.

Puheenjohtaja

Olen **Anna Riihimäki**, tämän vuoden Sampsan puheenjohtaja. Tulen karjatilalta Lammilta Hämeenlinnasta. Tällä hetkellä opiskelen kolmatta vuotta kotieläintiedettä ja maisterivaiheessa suuntaudun kotieläinten jalostustieteeseen. Tykkään monenlaisista asioista, joita harrastuksiksikin voi kutsua. Harrastaminen tosin on melko epä-säännöllistä, mutta minut saattaa löytää lenkkipolulta, hiihtoladulta, metsästä tai jumppasalista hikoilemasta. Toisaalta saatan tehdä keittiössä makeita leipomuksia, joskus suolaisiakin. Minuun saattaa myös törmätä kotisohvalla lautapeliä ääreltä tai käsityö sylissä. Kuluvana vuonna tarkoitukseni on pitää Sampsu jäsentensä näköisenä, toimeliaana ja maatalousylioppilaiden etuja ajavana järjestönä.

Sihteeri

Olen **Sini Viksten** ja 3.vuoden kotieläintieteen opiskelija. Tulen Tuusulasta Rusutjärven kylästä. Toimenkuvani Sampsassa on sihteeri ja näillä näkymin toimin jonkinlaisena Päivä Maalla –tapahtuman vastaavana. Sampsan talkoisiin osallistuminen on lähellä sydäntäni. Harrastan ringetteä sekä pelaamalla että tuomaroimalla lajia. Koulun ohella työskentelen nurmijärveläisellä maitotilalla ja tämä(kin) kesä on tarkoitus viettää kyseisen tilan rehu-urakatöiden parissa.

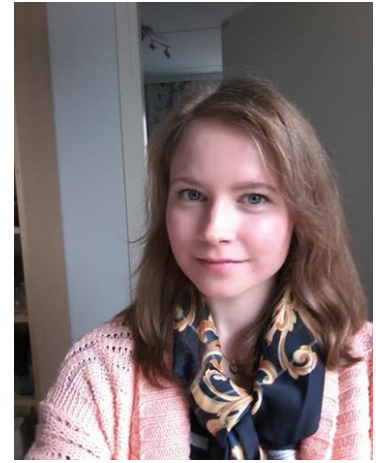
Taloudenhoitaja

Olen **Hannu Torvinen** ja toimin tänä vuonna Sampsan taloudenhoitajana. Opiskelen kolmatta vuotta agroteknologiaa. Olen kotoisin Kanta-Hämeen Humppilasta. Kotoa löytyy viljanviljelyä ja lihasikala. Taloudenhoitajaksi päätin hakea, koska tahdon oppia lisää taloudenpidosta ja minulla oli jo kokemusta alakerhon taloudenhoitajana toimimisesta Tekniikka-Agraareissa. Työmäärä on nyt vain suurempi, mutta toivottavasti tämäkin tehtävä hoituu kunnialla :)

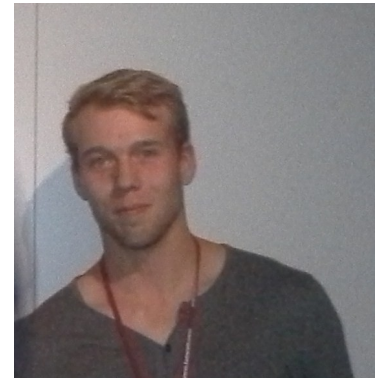
Tiedottaja

Olen **Essi Kivenmäki** ja toimin Sampsassa tänä vuonna tiedotusvastaavana. Kotoisin olen Kuortaneelta, pienestä Etelä-Pohjalaisesta kunnasta. Kotonani on maitotila ja se osaltaan vaikuttikin päätöksiini lähteä Viikkiin opiskelemaan maataloutta. Opiskelen neljättä vuotta kasvinviljelytiedettä, mutta tilataustani ja kiinnostuksen vuoksi opintoihini olen sisällyttänyt runsaasti myös kotieläintiedettä. Vapaa-aikani kuluu erilaisten liikunnallisten aktiviteettien parissa ja järjestöhommissa, mutta tykkään myös kokkailla, piirtää ja lukea.

Isäntä

Morjes, olen **Roni Pämppi** ja koitan toimittaa isännän virkaa tänä vuonna Sampsassa. Opiskelen maatalousekonomiaa nyt kolmatta vuotta. Olen kotoisin Eurajoelta kasvintuotantotalalta, jossa viljellään viljan lisäksi sokerijuurikasta ja tärkkelysperunaa. Itse teen ja myyn polttopuuta opiskelun ohessa minkä kerkeän. Harrastan keihäänheittoa, mutta kaaret eivät ole 90m, vaan tasoltani olen pelkkä piirikunnallisen tason keppijorma.

Emäntä

Heipsan, olen **Roosa Leinonen**. Olen 24-vuotias ja kotoisin maatilalta Anjalasta, Kymenlaaksosta. Opiskelen maatalousekonomiaa ja tänä vuonna vastuussa emännän virasta. Vapaa-aikani kuluu kaikenlaisen pienen puuhasteltavan parissa: mm. urheilua, ruuanlaittoa ja käsitöitä.

Opintojaoksen puheenjohtaja

Hei, minä olen **Anja Lammi** ja tulen Siikaisista Pohjois-Satakunnasta. Kotoisin olen pieneltä maatilalta, jossa tuotantosuuntana oli aikoinaan maitotalous. Olen 3. vuoden kasvinviljelytieteen opiskelija ja toisena pääaineena minulla on maaperä- ja ympäristötiede. Harrastuksiini kuuluu pitkänmatkan juoksu ja hiihto, aikuisyleisurheilu, ravit ja käsityöt. Sampsassa hoidan opintojaoksen puheenjohtajan virkaa ja odotettavissa on opintoja tukevaa toimintaa.

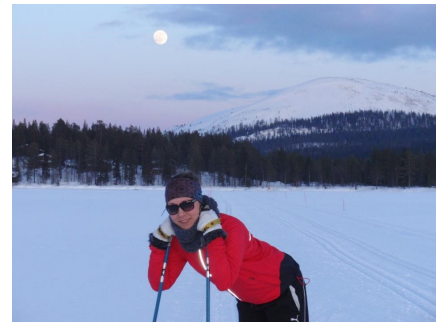
Ulkoasianjaoksen puheenjohtaja

Hei! Olen **Inkeri Hennola** ja toimin Sampsan ulkoasiainjaoksen puheenjohtajana tänä vuonna. Olen kolmannen vuoden kotieläintieteen opiskelija Vihdistä. Kotona meillä on viljanviljelytila ja lisäksi kotieläinpiha ja kotileipomo. Aiemmin meillä oli myös emakkosikala, josta kiinnostus tuotantoeläimiä kohtaan alkoi. Vapaa-ajalla harrastan enemmän ja vähemmän kaikenlaista urheilua, mm. kuntosalia, lenkkeilyä ja laskettelua.

Urheilujaoksen puheenjohtaja

Olen **Anna-Maria Pitkänen** Hyvinkäältä, ja toimin Sampsan urheiluvastaavana tämän vuoden. Tavoitteenani on järjestää erilaista liikunnallista toimintaa viikoittaisten urheiluvuorojen sekä pienten tapahtumien, kisailujen ja retkien yms merkeissä. Yhdessä liikkuminen ja tekeminen ovat tehokkaita yhteishengen vahvistajia ja mitä parhaimpia tapoja tutustua uusiin ihmisiin - siis Sampsalle oivallista toimintaa! Opiskelen kasvintuotantoa ja sivuaineenani ravitsemustiedettä. Liikunta on lähellä sydäntäni; hyppyytän mielelläni itseni lisäksi sampsalaisia!

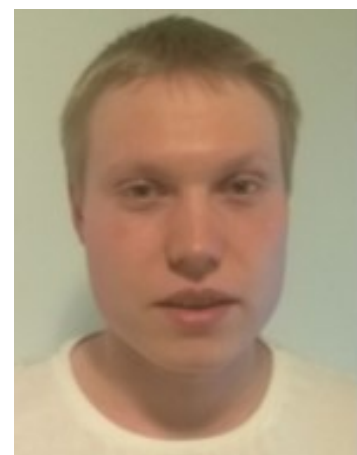
Kulttuurijaoksen puheenjohtaja

Hei! Olen **Iida Nummi** ja olen kotoisin Salon seudulta Varsinais-Suomesta. Kotona on lypsykarjatila ja sieltä löytyy myös muutama poni. Vapaa-aika kuluukin kotona töitä tehden. Opiskelen kolmatta vuotta kasvintuotantotieteitä ja toimin tänä vuonna Sampsan kulttuurijaoksen puheenjohtajana. Tänä vuonna olisi tarkoitus aktivoita sampsalaisia kulttuurin saralla ja järjestää kaikenlaisia retkiä ja tapahtumia.

MMYL –yhdyshenkilö

Olen **Juho Kotala**, 23-vuotias agroteknologian opiskelija. Kotoisin olen Lapualta Etelä-Pohjanmaalta. Sampsassa toimin kuluvana vuonna MMYL-yhdyshenkilönä sekä MMYL:ssä opintovastaavana. Kuluvasta vuodesta odotan haasteellista etenkin opintoasioiden suhteen sekä monipuolista ja hauskaa yhteistyöskentelyä. Vapaa aikana harrastan hiihtoa, lenkkeilyä, luonnossa liikkumista ja juoksua.

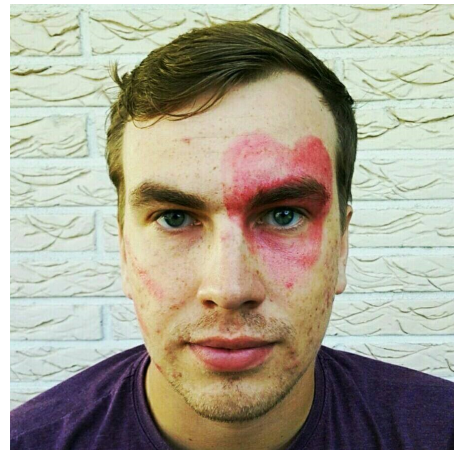
Maatiaisien päätoimittaja

Olen **Jaana Ravander**, tämän vuoden Maatiaisien päätoimittaja. Opiskelen kasvintuotantotieteitä neljättä vuotta. Syntyjäni olen helsinkiläinen, mutta lapsuuteni ja nuoruuteni vietin Vantaalla. Maatalousalan opinnot eivät olleet mikään itsestänselvyyksikorsolaiselle, mutta pois en vaihtaisi. Opiskelijaelämä on myös temmannut mukaansa. Tästä on paljon etua Maatiaista kirjoittaessani. Vapaa-aikana sukka-puikot viuhuvat ja kesällä fillaroin ahkerasti.

Fuksivastaava

Terveppä terve, olen **Henrik Wejberg** ja tulen Hyvinkäältä viljatilalta. Hoidan fuksivastaavan virkaa ja loppukauden tavoitteena olisi saada aikaan äärimmäisen laadukas fuksilehti ja mahdollisesti vähän muokata tulevien fuksivastaavien uran alkua. Pääaineenani on maatalousekonomia; kandit ja gradut ajattelin sitten joskus kirjoittaa maatalouspolitiikasta. Harrastan vapaa-ajallani salibandya ja haulikkoammuntaa, vaikka jälkimmäisen rooli vapaa-ajan vietossani onkin vähentynyt huomattavasti.

Sampsa-lehden päätoimittaja

Hei, olen **Martti Suvilehto** Pyhäjärveltä Pohjois-Pohjanmaalta. Toimin Sampsa –lehden päätoimittajana. Opiskelen kotieläinten ravitsemustiedettä maisterivaiheessa ensimmäistä vuotta. Aikaisemmalta koulutukselta ni olen agrologi AMK. Ainejärjestötoiminnasta on tullut minulle pakollinen harrastus. Muutoin harrastukset nivoutuvat maatalouteen ja lypsykarjaan.

Onko agronomilla tulevaisuutta?

Olin saanut kehotuksen tulla kutsuntoihin vuoden 1967 syyskuussa. Kutsunnoissa pyysin lykkäystä, koska olin ajatellut aloittaa agronomiopiskelut. Pöydän takana istunut majuri katsoi minua pitkään. ” Ettekö tiedä, että maataloudella ei ole Suomessa tulevaisuutta?” Tottahan tiesin, että tuhannet ihmiset olivat lähteneet Ruotsiin teollisuustöihin, kun lisääntyvä konevoima korvasi hevosia ja maataloustyömiehiä Suomessa. Peltöjen paketoimista suunniteltiin. Uskoin silti, että ruualla ja agronomeilla on aina kysyntää ja menin Viikkiin.

Onko tämän päivän tilanteessa yhtäläisiä piirteitä? Maatalous on pahimmassa kannattavuuskriisissään vuosikymmeniin. Venäjän tuontirajoitukset vaikuttavat siihen suoraan. Välillisesti hintapaineet tulevat EU:n yhteismarkkinoiden kautta. Kaupan kilpailukeinona käyttämän halpuutuksen uskotaan myös painavan hinnanmuodostusta alkutuotannon tappioksi. Suomen talouden jo pitkään kestänyt lama taas rajoittaa hallituksen mahdollisuuksia antaa maatalolle kriisitukea.

Näistä lähtökohdista traktorimarssi oli paikallaan. Pääkaupunkia oli syytä herättää ymmärtämään viljelijöiden ahdinkoa. Tilanne näyttää varsin vaikealta myös muualla Euroopassa. Helsingin traktorimarssin aikaiset uutiskuvat Brysselistä todistivat, että sielläkin lähdettiin maatalouskalustolla pitkistä matkoista päättäjien luo.

Bio- ja kierrätystaloutta kohti mennään, mutta näkykö jo valoa?

Yleisesti arvioidaan, että uusiutuviin luonnonvaroihin perustuva bio- ja kierrätystalous on seuraava megatrendi, jonka tulemistä ilmaston lämpeneminen vauhdittaa. Niin sen on toki oltava, jos aiomme ihmiskuntana jatkaa maapallolla edes kohtuullisen samankaltaista elämää kuin nykyisin. Kaupunkiväestön kasvu yhdistettynä niukkeneviin uusiutumattomiin luonnonresursseihin, puhtaan ve-

den vähenemiseen, viljelysmaan eroosioon ja ilmaston lämpenemiseen ovat itseään vahvistavia ilmiöitä. Ihmiskunnan on löydettävä niihin vastatoimia, jotta ruuantuotantoa voidaan lisätä kasvavaa kysyntää tyydyttämään. Tuntuu hurjalta ajatella, että kuvatuissa olosuhteissa pitää ruuantuotannon vuoden 2050 tienoilla olla 70% nykyistä suurempi.

Tämän päivän sampsalaiset ehtivät kukin tahollaan mukaan vastaamaan edellämämainittuun haasteeseen. Onhan niin, että emme edes täällä Euroopan ääriolkassa voi sulkea silmiämme globaalilta kehitykseltä. Havahduttava muistutus siitä liittyy käynnissä olevaan kansainvaellukseen: Monivuotinen kuivuus ja ruuan hintojen nopea kohoaminen olivat osasyinä vuonna 2010 Tunisiasta alkaneeseen Välimeren Arabimaiden vallankumouksaaltoon. Sama aalto syytti seuraavana vuonna liekit Syyriaan. Osan seurauksista näemme jo keskuudessamme.

Bio- ja kierrätystalouden edistäminen ja ilmastonmuutoksen torjuminen on siis välttämättömyys, johon kaikkien maiden on kykyjensä mukaan osallistuttava. Se on vähintäänkin viisasta.

Viikki antaa hyvät lähtökohdat niin opiskelulle kuin verkottumiselle

Viikin Biolaakso on biotalouden kehittämisen kärki Suomessa. Siellä tuotetaan valtaosa osaajista ja osaamisesta, joilla kansallisiin ja maailmanlaajuisiin haasteisiin vastaamme. Vastaavaa biotieteiden keskittymää löydy Hollannin Wageningenin lähempää. Saamme oman biolaaksomme syntymisestä kiittää tiedekuntamme professorin, Yliopiston rehtorin ja kanslerin, Risto Ihamuotilan visionäärisyyttä ja tarmoa.

Miten henkilökohtaista kilpailukykyä kannattaisi Viikissä rakentaa? En seuraavilla ajatuksilla pyri antamaan opinto-ohjeita, koska en siihen pysty. Haluan kuitenkin nostaa esiin joitakin näkökohtia omaehtoisen kilpailukykyyn muodostamiseen:

Ensimmäisenä näkökulmana otan esiin sen, että vastavalmistuneen agronomin odotetaan kohtuullisesti tuntevan oman erikoisalansa viimeisimpiä tieteen ja teknologian saavutuksia. Opintovaatimukset tietenkin määrittelevät sen perusosaamisen, jonka varassa tiedekunnasta lähdetään. Jokainen voi kuitenkin gradun aiheen valinnassa itse vaikuttaa siihen, miten ajankohtaista osaamista itselleen kartuttaa. Kannustan tekemään rohkeita aihevalintoja.

Toiseksi, ajantasaisen syväosaamisen lisäksi kannattaa osaamisensa laaja-alaisuus varmistaa. Vaikka neuvo vaikuttaa ristiriitaiselta, niin se ei sitä ole: Viikistä valmistuneiden on perinteisesti odotettu osaavan vastata lähes mihin tahansa maataloutta koskeviin kysymyksiin edes jollain tapaa. Monipuolinen opintoaineiden tarjonta on aina ollut oman tiedekuntamme valtti, jota ei muissa tiedekunnissa ole. Kun kerran on mahdollisuus, niin miksi et ottaisi kursseja vähän laajemminkin kuin ne opintovaatimusten mukaiset, pakolliset? Hyöty tästä ajankäytöstä realisoituu elämän varrella korkojen kanssa.

Kolmanneksi täytyy korostaa muotikäsitettä, verkottumista. Viikin kampuksen tavoitteena oli jo sen perustamisvaiheessa verkottumisen helpottaminen. Mahdollisuutta kannattaa käyttää hyväksi opintojen laaja-alaisuuden lisäksi menemällä mukaan Sampsan, opintoainekerhojen, HYY:n, osakuntien, jne. toimintaan. Samalla tavalla tärkeitä ovat kontaktit, jotka syntyvät harjoittelupaikkoihin Suomessa ja ulkomailla. Vaikka tuttavuus- ja ystävyyssuhteiden arvoa ei pidä aineellisilla mittareilla mitata, mutta kyllä ne sillekin puolelle vaikuttavat!

Lopuksi haluan arvata, mitä tämän päivän valistunut kaaderiupseeri voisi Viikkiin pyrkivälle ylioppilaalle kutsunnoissa todeta. Hän sanoisi: "Hienoa, elintarvikkeiden huoltovarmuus on tärkeä asia!"

Agr., MML Jarmo Vaitinen

Sampsary traktorimarssilla 11.3.2016

Sampsalaiset ottivat 11.3. osaa Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliiton MTK:n organisoimaan traktorimarssiin Senaatintorilla Helsingissä. Kansainvälisissäkin lehdissä huomiota saanut traktorimarssi sujui rauhallisesti ja häiriöttä. Tulevaisuus näyttää, mitä marssilla saavutettiin, mutta kuluttajien tuki tuottajille ilmeni selkeästi sekä Helsingissä, että koko maan laajuisesti.

MTK:n masinoima traktorimarssi toi Helsinkiin yli 5000 viljelijää ja 700 traktoria. Marssilla otettiin kantaa muun muassa tukimaksatusten aikataulujen venymiseen, kauppojen halpuuttamiseen sekä maatalouden kannattavuuden heikkenemiseen.

Sampsalaiset aloittivat marssivalmistelut jo torstaina 10.3, kun C-grundille kerääntyi innokkaita banderollien ja kylttien askartelijoita. Rekvisiittaa saatiin runsaasti mielenosoitukseen mukaan, ja traktoreita-kin koristeltiin tapahtuman mukaisiksi.

Traktorit lähtivät Senaatintoria kohti MTK:n ja poliisin ohjeita noudattaen, ja loput sampsalaiset ahtautuivat kylttien ja banderollien kanssa 79-bussiin sekä metroon kanssamatkustajien iloksi.

Senaatintorilla oli jo täysi tohina päällä, kun sampsalaiset saapuivat paikalle. Torille oli saapunut traktoreita runsaasti, ja siisteihin riveihin aseteltuja koneita oli niitäkin koristeltu tunnelmaan sopiviksi. Sampsalaiset asettuivat portaille muiden mielenosoittajien vahvistukseksi. Ajoittain suuret kankaat aiheuttivat pitelijöille päänvaivaa, mutta narujen ja keppien logiikan paljastuttua suurinkin banderolli saatiin luetta-vaan kuntoon.

Mielenosoitus oli kaikin puolin onnistunut. Kokemuksena se oli varmasti ainutlaatuinen traktorikuskeille, mielenosoittajille sekä kuluttajille, jotka saapuivat Senaatintorille seuraamaan tapahtumaa. Kaupunkiin tulleiden traktoreiden määrä ylitti odotukset, mutta marssi aiheutti silti vain hyvin vähän häiriötä Helsingin liikenteeseen. Traktorimarssi jääneekin sekä kaupunkilais-ten että tuottajien mieleen positiivisena ja yhteishenkeä ilmentäneenä tapahtumana.

Teksti Aura Mikkonen

Kuvat Mika Martikainen, Kaisa Kopponen ja Aura Mikkonen

Maataloustieteen päivät 12.–13.1.2016 Viikissä

Suomen Maataloustieteellisen Seuran järjestämille Maataloustieteen päiville Helsinkiin saapuu joka toinen vuosi alan ammattilaisia tutkijoista opettajiin ja yrittäjiin, sekä lisäksi runsaasti opiskelijoita. Maataloustieteen päivät kerää yhteen viimeisimpiä tutkimustuloksia sekä ajankohtaisia aiheita, joita esitellään muun muassa tutkijoiden ja alan opiskelijoiden toimesta. Myös sampsalaiset osallistuivat tapahtuman järjestelyihin ja pääsivät kuuntelemaan luentoja sekä tutkiskelemaan postereita.

Talkoot aloitettiin maanantaina 11.1., jolloin sampsalaiset pääsivät osoittamaan taitojaan muun muassa askartelemalla valtaisan määrän nimi- ja opaskylttejä, sekä valmistelemalla infopöytiä tulevaa tapahtumaa ja suurta kävijämäärää varten. Myös posteritaulut aseteltiin valmiiksi seuraavan päivän posteriesittelyä varten. Itse tapahtuman aikana sampsalaiset toimivat salivustajina, päivystivät infopisteellä sekä avustivat kahvitusten järjestämisessä.

Tapahtuma alkoi tiistaina 12.1. Infotiskin sampsalaiset olivat valmiina vastaanottamaan tapahtumaan saapujia, ja salivustajat varmistelivat elektroniikan toimintaa. Maataloustieteen päivillä

oli tänäkin vuonna paljon erilaisia, mielenkiintoisia teemoja, joiden mukaan muodostettiin luentosessioita. Runsaasti yleisöä vetäneitä aiheita olivat muun muassa Kestävä lehmä ja maidontuotanto, Vaihtoehtoja valkuaistuotantoon sekä Maatalous, maaseutu ja politiikka muutoksessa. Kiinnostavaksi osoittautui myös Unibugsin piste, jossa vierailijat saivat maistaa tuotteita ja ihaila hyönteisiä. Monipuoliset teemat varmistivat sen, että jokaiselle oli mielenkiintoisia aiheita. Valinnanvaikeus kiinnostavien luentojen kesken yllätti monet osallistujat, ja käytävillä kuhisikin saleja vaihtavia osallistujia sessioiden tauoilla.

Maataloustieteen päivät oli kaiken kaikkiaan hyvin onnistunut tilaisuus. Informatiiviset luennot sekä posterit tarjosivat tiedonjanoisille osallistujille uusia tutkimustuloksia sekä näkökulmia ajankohtaisiin aiheisiin, ja alan osaajat yhteen tuonut tapahtuma loi loistavia mahdollisuuksia verkostoitumiseen. Sampsalaiset saivat lisäksi arvokasta kokemusta mittavan tapahtuman vaatimista järjestelytoimista. Toivottavasti seuraavatkin Maataloustieteen päivät innostavat sampsalaiset sankoin joukoin talkootöihin ja osallistumaan!

Teksti Aura Mikkonen Kuva Arttu Mäkinen

Sampsalaiset talkoilemassa laskiaisriehassa

Sampsa järjesti laskiaissunnuntaina 7.2. yhdessä Viikin seurakunnan, partiolippukunta Viikin Vesikoiden sekä Ravintola Kasken kanssa perinteisen lasten Laskiaisriehan Latokartanon torilla. Tapahtumalla Sampsa sai itselleen myönteistä näkyvyyttä ja tarjosi samalla kaupunkilaisille mahdollisuuden tutustua maatalouteen ja Sampsan toimintaan. Hie- man huono kelikään ei lapsiperheitä haitannut, vaan he osallistuivat tapahtumaan runsain joukoin.

Ohjelmassa oli muun muassa koiravaljakkoajelua, poniratsastusta, kasvojenmaalausta ja lypsyra- sti sekä partiolaisten jukeboksi ja seurakunnan järjes- tämät myyjäiset ja arpajaiset. Eikä sovi unohtaa myöskään makkara- ja mehukojua tai paloautoa ja VPK:n rastia, jossa sai kokeilla tulen sammuttamis- ta. Hyvin suosituksi kohteeksi osoittautui myös sampsalaisten paikalle tuoma traktori peräkärri-

neen, johon tutustuivat innolla niin lapset kuin ai- kuisetkin. Polkutraktoreitakin löytyi, ja niillä lapset pääsivät mittaamaan traktorinajotaitojaan. Ja totta kai laskiaissunnuntaihin kuului tärkeänä osana myös torin reunaan kasattu pulkkamäki, johon sampsalaiset olivat ajaneet lunta peräti seitsemän traktorin peräkärri-

Sampsalaiset hoitivat koiravaljakkoajelun ja poni- ratsastuksen rahastusta, sekä tekivät seurakunnan tiloissa kasvomaalauksia. Myös sampsalaisten lyp- syra- sti oli seurakunnan tiloissa, ja siellä pääsi kokei- lemaan lypsämistä Akateemisen karjakerhon ku- miutareilla. Kokeilusta sai muistoksi lypsytodistuk- sen. Sampsalaiset myös esittelivät näyttille tuotua traktoria ja valvoivat järjestystä mäenlaskussa. Lap- sia oli ilahduttamassa myös kaksi sampsalaista mas- kottia, tiikeri ja karhu, jotka jakoivat lapsille tikka- reita ja aikuisille Ravintolapäivän mainoksia. Mak- karan ja mehun myynti sujui myös ongelmitta sampsalaisten voimin. Tänä vuonna myynnissä oli Kivikylän makkaraa, joka sai tapahtumassa paljon kiitosta erinomaisesta maustaan.

Laskiaisriehassa talkoili yhteensä reilu kaksikym- mentä sampsalaista. Tapahtumaan jälkeen kokoon- nuttiin viettämään yhteistä iltaa syömisen ja sauno- misen merkeissä. Ruuaksi oli tietysti asiaan kuulu- vasti hernekeittoa ja laskiaispullaa.

Teksti Silja Alamikkotervo Kuvat Martti Suvilehto

Maakuntamatka 2016

Helmikuun loppu, bussillinen innokkaita sampsalaisia ja suuntana maakunta, jossa kivetkin kasvavat. Vuorossa oli perinteinen Sampsan maakuntamatka ja kohteena tänä vuonna Pohjois-Savo.

Ensimmäinen vierailukohde oli Mty Anttonen Johanna ja Juhon lihakarjatila Joroisissa. Tilalla on kylmäpihatoissa noin 500 liharotuista vasikkaa loppukasvatuksessa sekä lisäksi 75 emolehmiä. Omaa peltoa tilalla on nurmella noin 200 ha, lisäksi löytyy sopimusnurmiä 100 ha verran ja sopimusviljoja 250 ha. Vasikoiden keskikasvu on tilalla 700–800 g/d ja keskiteuraspaino 500 kg. Teuraaksi sonnivasikat menevät 19–20 kk iässä ja hiehoivasikat jo 16–17 kk iässä, liha menee Atrialle. Vasikat ruokitaan appeella, joka koostuu pääasiassa säilörehusta, viljasta (ohra ja kaura) sekä kivennäisistä. Lisävalkuainen on todettu tilalla tarpeettomaksi. Saimme kuulla, että pääasiallinen vasikkasesonki on syksyisin, keväällä saa vain hajaeriä ja vasikat ovat yleensä pienempiä ja huonokuntoisempia.

Seuraavaksi kuultiin Atriasta ja vierailtiin A-rehun tehtaalla Varkaudessa. Atria on liikevaihdolla mitattuna Suomen suurin lihanjalostusyritys ja vuonna 2014 se työllisti reilut 2300 henkilöä. Atrian jalostaa noin 50 % suomalaisesta naudanlihasta ja noin 40 % suomalaisesta sianlihasta. Kuulimme, että tilan ja paikkakunnan merkintä tuotepakkaukseen on saanut erittäin hyvän vastaanoton kuluttajilta. A-rehu taas on vuonna 2004 perustettu kotieläinten rehuja valmistama Atrian tytäryhtiö. A-rehun tehtaaita löytyy Suomesta kaksi kappaletta, Koskenkorvalta sekä

Varkaudesta, jossa toiminta alkoi 2007. Varkauden tehtaalla työ on jatkuvaa 3-vuorotyötä ja prosessipuoli työllistää noin 10 henkilöä, joista kerrallaan on töissä 2-3. Tehtaalla käytettävä vilja on täysin kotimaista, ja se ostetaan tiloilta tehtaan lähistöltä.

Toisen matkapäivämme ensimmäinen vierailukohde oli Siilinjärvellä sijaitseva Vehviläisen sipulitila, joka on Suomen suurin sipulintuottaja ja –jalostaja. Sipulia yritys viljelee vuosittain noin 200 ha alalla, mistä saadaan vuodessa noin 5 miljoonaa kiloa sipulia, lisäksi viljellään noin 200 ha alalla muun muassa perunaa ja viljaa. Yritys työllistää ympärivuotisesti noin 30 henkeä. Käytössä on tehokkaat koneet ja useampi satelliittitraktorikin tilalta löytyy. Istutusnopeus on keskimäärin 17 ha päivässä ja nostonopeudessa tavoitteena on hehtaari tunnissa karheelta aina varastoon asti. Savon maalaji on kuulemma

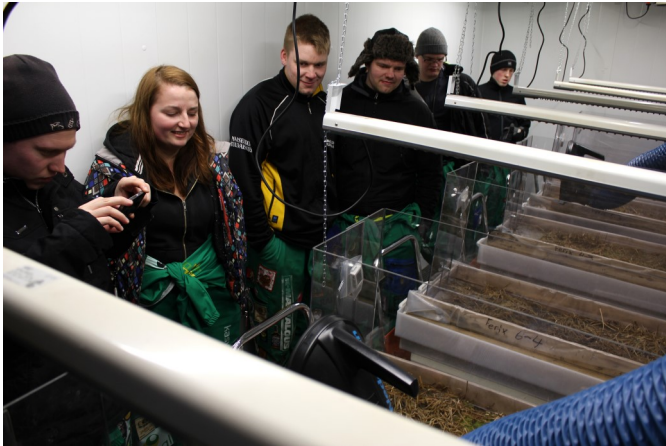
hyvin sipulille soveltuvaa. Opimme muun muassa, että paksukaulaiset sipulit, joita tulee kylminä kesinä kun lämpösumma on alhainen, eivät säily hyvin, minkä takia niistä tehdään erilaisia jalosteita ja pakasteita. Yllättävää oli sipulista syntyvä suuri hävikin määrä, sillä jopa 30 % sipulista menee luontaiseen hävikkiin. Viljelykierrossa viljellään kolme vuotta sipulia, minkä jälkeen pidetään kolme välivuotta, jolloin pellolla viljellään esimerkiksi viljaa. Nostokausi sipulilla ajoittuu käyttötarkoituksen mukaan aina juhannuksesta syyskuulle.

Yara:n tehdas Siilinjärvellä oli matkamme seuraava etappi. Yara Suomi on Yara International ASA:n tytäryhtiöistä työntekijämäärältään mitattuna toiseksi suurin, suurempi on ainoastaan Brasilia. Tehtailla tuotetaan Suomen oloihin sopivia lannoitteita, teollisuuskemikaaleja ja ympäristönsuojeluaineita. Suomessa yritys työllistää noin 1300 henkilöä, joista 600 on töissä vuonna 1961 toimintansa aloittaneella Siilinjärven tehtaalla. Siilinjärven tehtaalla valmistetaan pääasiassa lannoitteita ja fosforihappoa, ja sieltä löytyy myös Länsi-Euroopan ainoa toimiva fosfaattikaivos. Tällä hetkellä se on syvimmillään noin 240 metriä. Turvallisuus on yrityksessä ehdoton ykkösasia ja siihen onkin panostettu paljon. Opimme, että Suomessa käytetään rakeisia lannoitteita, sillä niiden lannoitusvaikutus on suomalaisilla happamilla mailla moninkertainen nestemäisiin lannoitteisiin verrattuna. Myös traktoriturismi tuli tutuksi, kuin myös se, että Savossa lohkot ovat keskimäärin 1,7 hehtaarin kokoisia. Yara on hyvin aktiivisesti mukana myös sosiaalisessa mediassa, tosin Tinderistä sitä ei kuulemma löydy.

Seuraavaksi tutustuttiin Maaningalla sijaitsevaan Luken tutkimusasemaan, jossa tehdään kansainvälisen tason tutkimusta toimivalla maatilalla. Tilalla on 100 lypsylehmää, joiden lypsy tapahtuu 2x8 – kalanruotoasemalla, biokaasulaitos sekä viljelyksessä vajaa 150 hehtaaria peltoa. Maaningan toimipiste työllistää 11 tutkijaa sekä noin 35 henkeä muuta henkilökuntaa. Tutkimusta tehdään niin nurmesta ja biokaasusta kuin maidontuotannosta ja tuotantoeläinten hyvinvoinnistakin.

Kolmannen retkipäivämme aloitti vierailu Ponsella Vieremällä. Ponsse on metsäkoneita valmistava yritys, joka perustettiin vuonna 1970 ja sen ensimmäinen kone valmistui 1971. Yrityksen nimi on alun perin otettu Vieremän kylän kuuluisalta Ponsse – nimiseltä sekarotuiselta ajokoiralta, sillä pitkärunkoisena ja matalajalkaisena se muistutti ulkonäöltään pitkälti ensimmäistä Ponssen tekemään konetta. Yhden ihmissukupolven aikana yritys on edennyt hevosestaharvesteriin, ja tällä hetkellä toimintaa on yli 40 maassa ja 11 000. kone valmistui vain viikko vierailumme jälkeen. Yritys tekee koneen osista itse 60 %, ja asiakas voi valita koneeseensa haluamansa 50–80 eri ominaisuudesta. Maailmalla

on päivittäisessä käytössä noin 9000 yrityksen konetta. Ponsella opimme muun muassa että Venäjällä edelleen 50 % puusta kaadetaan moottorisahalla ja savolaiset yrittävät aina kääntää huonosti menneet asiat parhain päin. Saimme myös oppia yrityksen johtamisesta: on oltava yksi selkeä johtaja, ja tärkeitä on ihmisten viestintä, kommunikointi ja selkeys sekä johtajan luottamus työntekijöihinsä. Saimme myös kuulla verkostoitumisen tärkeydestä.

Ponssea seurasi vierailu Valion tehtaalla Lapinlahdella, jossa meille puhui Osuuskunta Itämaiden toimitusjohtaja Ilpo Lukkarinen. Ensimmäinen maitokuorma tuli tehtaalle 28.9.1959. Nykyään tehtaalla löytyy kolme maitojauheen tuotantolinjaa sekä juustola. Työntekijöitä on noin 300 henkeä ja 60 kilometrin säteeltä tehtaasta kerätään vuosittain noin 300 miljoonaa litraa maitoa. Vuonna 2015 tuotanto oli 57,7 miljoonaa kiloa, josta vientiin meni 75 %. Saimme kuulla, että maitojauhekilon

valmistukseen menee juustokilon tapaan noin kymmenen litraa kuorittua maitoa. Suomessa tuotetaan maitoa vuodessa 2,3 miljardia litraa ja maidon osuus maatalouden myyntituloista on yllättävän merkittävä: peräti 43,3 % (2014). Valio on 30 % osuudellaan Suomen suurin elintarvikkeiden viejä.

Viimeisen retkipäivämme aloitti vierailu Kiuruvedellä sijaitsevaan Savon eläinsairaalaan, jonka päätoimialaa ovat hevoset, mutta myös pieneläimiä ja nautoja hoidetaan jonkin verran. Vuonna 2015 hoidettiin vajaa 2000 hevosta, mutta kapasiteettia riittäisi jopa 4000 hevosen hoitamiseen vuosittain. Eläinlääkäreitä on vakinaisessa työsuhteessa 1,5 ja hoitajia 2. Eläinsairaala on ensimmäisenä Suomessa saanut luvat liikkuvaan röntgeniin. Klinikalta löytyy myös hevosille soveltuva juoksumatto, jolla tehdään paljon kunto- ja rasisutestauksia. Niistä saadaan paljon tietoa valmennuksen tueksi. Saimme kuulla, että hevosten treenaaminen perustuu yhä

yleisemmin sykkeeseen, minkä takia niitä juoksetaan matollakin aina sykemittarin kanssa. Hevosien leposyke on matala, yleensä alle 40, mutta maksimisyke voi helposti nousta jopa 230–240:een.

Seuraavaksi suuntasimme Pohjolan Jyväjemmariin, joka sekin sijaitsee Kiuruvedellä. Maailman pohjoisimpiin siemenpakkaamoihin lukeutuva yritys on ollut toiminnassa jo 25 vuotta, ja kuuluu Peltosiemenen-ketjuun. Vuosittain yrityksessä pakataan noin 1000 hehtaarin sato, josta noin 600–700 hehtaaria on viljaa. Omistajapariskunnan lisäksi yrityksessä työskentelee 4 työntekijää. Meille muistutettiin jälleen verkostoitumisen tärkeydestä, ja siitä, että yrityksessä kannattaa keskittyä tärkeimpiin asioihin ja karsia turhat sivurönsyt. Yrittäjän jaksaminen on tärkeää, ja omasta terveydestä ja henkisestä jaksamisesta kannattaa ehdottomasti pitää huolta. Tästä on hyvänä esimerkkinä tilan isäntä Matti Lappalainen, jolle kahvakuulailusta on tullut tärkeä harrastus.

Seuraava vierailukohteemme oli Kiuruvedellä sijaitseva Maatila Heikki Heikinmaa ja Remeskylän kotiliha. Tilalla kasvatetaan sikoja ja viljaa. Vuonna 2014 rakennetussa emakkosikalassa on noin 80 emakkoa, ja ne saavat olla tiineysajan vapaana purupohjalla. Tilan lihasikalassa on noin 400 lihasikaa, ja vuonna 2000 sen yhteyteen rakennettiin oma teurastamo, joka toimii Remeskylän kotilihan nimellä. Siellä teurastetaan noin puolet tilan eläimistä ja lihat myydään joko suoraan Remeskylän kotilihan kautta tai jalosteina Remeskylän palvin kautta. Loput tilan eläimistä menevät Snellmannille. Omassa teurastamossa teurastetaan hiljaisempina aikoina

8 sikaa yhtenä päivänä viikossa, mutta sesonkiaikaan teurastamon kapasiteetti riittää jopa 30 sian teurastukseen päivässä useampana päivänä viikossa. Opimme paljon uutta teurastuksesta ja lihan jatkojalostuksesta, sekä pääsimme myös maistamaan yrityksen suosituinta tuotetta, Remeskylän grillimakkaraa, jonka lihapitoisuus on 68 %.

Retkemme päätti vierailu Kiuruvedellä sijaitsevaan Maitoaho ay:hyn. Yritys perustettiin vuonna 2002, ja siinä on kolme osakasta: Osuuskunta Itämaidon

hallituksen puheenjohtaja Jarno Kämäräinen sekä Matti Kämäräinen ja Mikko Kemppainen. Tällä hetkellä tilalla on vajaa 180 lehmää, mutta ensi kesänä on tarkoitus tehdä laajennus, jolloin lehmämäärä nousee kolmeen sataan ja saadaan tilat 100 vasikan kasvattamolle. Lypsy tapahtuu 2x12 – paikkaisella takaalypsyasemalla. Peltoa yhtiöllä on käytössään noin 300 ha ja osakkaiden lisäksi työntekijöitä on kaksi. Tilan väki keskittyy olennaisimpaan, eli navettatöihin, minkä takia esimerkiksi konetyöt on lähes kokonaan ulkoistettu. Myös hiehot kasvatetaan muualla. Tilan keskituotos on noin 9500 kg, keskipoikimakerta 2,7 ja rotujakauma 30 % holstein ja 70 % aysshire.

Retkellä päästiin myös maistamaan perinteistä mykyrokkaa sekä tutustumaan Savonia AMK:n agrologiopiskelijoihin ja paikallisiin maaseutunuioriin. Yölintuakin käytiin kuuntelemassa viimeisenä iltana Hotelli-Ravintola Peltohovissa Kiuruvedellä.

Teksti ja kuvat Silja Alamikkotervo

Kotimaista valkuaisista pellolle ja pöytään

Kotimaisesta kasvivalkuaisesta löytyy monia vaihtoehtoja niin ruoanvalmistukseen kuin kotieläinten ruokintaan. Silti huoli alhaisesta valkuaisomavaraisuudesta on aiheellinen. Täydennysvalkuaisen omavaraisuusaste kotieläinten ruokinnassa on vain noin 15 %. Myös ihmisten ruokavaliossa voitaisiin lisätä kotimaisen kasvivalkuaisen kulutusta, sillä EU-kansalainen syö soijaa sellaisenaan tai välillisesti eläintuotteissa keskimäärin 61 kiloa vuodessa. Ja soija on tuontitavaraa.

Monien mahdollisuuksien valkuaiskasvit

Suomessa viljeltävissä valkuaiskasveissa on paljon mahdollisuuksia valkuaisomavaraisuuden lisäämiseksi. Valinnanvaraa löytyy niin kasvivalikoimasta kuin käyttötavoistakin. Hyviä kotoisia valkuaisen lähteitä ovat mm. herne, härkäpapu, apilat, sinimailanen, virnat, lupiinit sekä rypsi ja rapsi. Ruoaksi käytettävät palkoviljat puidaan, mutta rehukäytössä vaihtoehtoja on enemmän. Nurmipalkokasvit hyödynnetään laidunrehuna tai säilörehuksi korjattuna. Rehuksi tarkoitetut palkoviljat voidaan puida, mutta märehtijöille niistä voidaan tehdä myös säilörehua, jolloin myös varsien ja lehtien biomassa saadaan hyödynnettyä.

Valkuaiskasveista erityisesti herneen ja härkäpavun viljelyalat lisääntyivät viime vuonna. Herneen viljelyala oli 12 000 ha ja härkäpavun 13 400 ha. Lisäystä edellisestä vuodesta oli lähes 80 %. Herne ja härkäpapu ovat perinteisiä ruokakasveja Suomessa, mutta viime vuosina niiden käyttö myös rehukasveina on lisääntynyt. Ne sopivat niin yksimahaisten kuin märehtijöidenkin ruokintaan. Tosin yksimahaispoolella käyttöä rajoittavat jossain määrin valkuaisen aminohappokoostumus sekä haitta-aineet.

Palkokasvien viljelyn hyötyjä ovat mm. viljelyn monipuolistuminen, maan viljelyominaisuuksien parantuminen, ne tuovat joustoa sadonkorjuuseen, ostolannoite ja –rehukustannusten pieneneminen sekä valkuaiskasvipalkkio. Lisäksi kotimainen valku-

ainen lisää ruokaturvaa, huoltovarmuutta ja elintarvikkeiden kotimaisuusastetta.

Ravitsemussuositukset kannustavat käyttämään palkokasveja

Nykyisissä ravitsemussuosituksissa kehoitetaan lisäämään palkokasvien, kuten herneiden, papujen ja linssien käyttöä. Ravitsemussuosituksissa mainitaan palkokasvit erityisesti proteiinin lähteenä. Lisäksi palkokasvien käytöllä on todettu olevan monenlaisia terveysvaikutuksia.

Kasvivalkuaisen käyttö on nyt trendi, joka toivottavasti näkyy jatkossa erityisesti kotimaista kasvivalkuaisista sisältävien tuotteiden kysynnän ja tarjonnan lisääntymisenä. Kysynnän lisääntyminen voi avata uusia yrittäjyyden mahdollisuuksia erityisesti pk-sektorilla. Tuotannon ja jatkojalostuksen edistäminen sekä yrittäjien välinen yhteistyötä ovat tässä avainasemassa. Kuluttajille kotimaiset valkuaiskasvituotteet tulee saada näkyviin kauppojen hyllyille, jotta ne löytävät tiensä ruokapöytiin.

Valkuaisfoorumi kotimaisen kasvivalkuaisen puolesta

Valkuaisfoorumin tavoitteena on edistää kotimaisten valkuaiskasvien tunnettuutta ja käyttöä. Se kattaa koko ruokaketjun alkutuotannosta jalostavaan teollisuuteen, kauppaan ja kuluttajiin. Tavoitteena on tuottaa uutta tietoa valkuaiskasvien viljelystä ja käytöstä niin eläinten kuin ihmistenkin ravitsemuksessa. Viime kasvukaudella selvitettiin säilörehuksi tehtävän härkäpavun sopivaa korjuuajankohtaa ja kerättiin kokemuksia murskesäilönnästä. Tulevalla kasvukaudella soveltavan tutkimuksen painopiste on herneessä.

Koeruuduilla selvitetään, miten herne menestyy seosviljelyssä härkävavun kanssa. Valkuaiskasvien havaintoruuduilla voi tutustua erilaisiin valkuaiskasveihin.

Valkuaisfoorumi nostaa esiin hyviä käytännön esimerkkejä valkuaiskasvien viljelystä ja käytöstä. Asiantuntijatrefeillä valkuaisesta keskustellaan teemakohtaisesti. Treffit on kaikille avoin kohtaamispaikka, jossa voi verkon välityksellä kysellä ja keskustella, jakaa tietoa ja kokemuksia sekä oppia ja saada uusia ideoita. Pellonpiennarpäivät keräävät tuottajia ja kuluttajia valkuaiskasvien äärelle ja innovaatiotyöpajoissa ideoidaan uusia keinoja, miten edistää valkuaisomavaraisuutta.

”Valkuaisosaamiskeskuksesta ratkaisuja Hämeen valkuaisomavaraisuuteen” on Hämeen ammattikorkeakoulun ja Luonnonvarakeskuksen yhteishanke, jonka avulla Valkuaisfoorumi rakentuu. Hämeen liitto tukee hanketta EAKR-rahoituksella.

Hankkeen toiminnasta ja tuloksista kerrytämme aineistoa Valkuaisfoorumin portaaliin www.hamk.fi/valkuaisfoorumi, joka on vapaasti kaikkien käytettävissä. Valkuaisfoorumiä voi myös seurata Facebookissa ja Twitterissä.

Tavataan Valkuaisfoorumilla!

Teksti

lehtori Katariina Manni, Hämeen ammattikorkeakoulu

professori Marketta Rinne, Luke erikoistutkija

Kaisa Kuoppala, Luke

Mmyo Tea Niemi keräämässä graduaineistoaan härkävavun kehityksestä Valkuaisfoorumin tutkimuksessa. Kuva: Kaisa Kuoppala, Luke.

Herne on hyvä valkuaisen lähde niin ihmisten kuin kotieläintenkin ravitsemuksessa. Kuva: Katariina Manni, HAMK.

Papupata on helppo ja herkullinen ruoka. Kuva: Marketta Rinne, Luke.

Sampsalaisten Kanadan matka 49 vuotta sitten

Sampsalaisia kutsuttiin eräänä syysiltana vuonna 1966 kuulemaan kokemuksia maatalousharjoittelusta Kanadassa. Kuulimme ihmeellisiä asioita suurista tiloista, ahkerasta lehmänlypsystä ja varsinkin vapaa-aikaan liittyvistä mahdollisuuksista jenkkiautoineen. Kotimaassa meillä olisi ollut edessä vuoden pituinen maatalousharjoittelu ja runsas 150 markan palkka Viikissä tai Malminkartanossa. Päätöstä Kanadaan lähdöstä vauhditti mahdollisuus nähdä maailmaa ja saada harjoittelijana jopa silloista agronomin 1600 markan suuruista alkupalkkaa. Ulkomaan harjoittelu ei ollut siihen aikaan tiedekunnan päättäjien mieleen ja uhkana oli kasvukauden ylimääräinen palvelus Viikissä tai Malminkartanossa.

Syksy meni asiaa miettiessä, mutta pian alkoi harjoittelupaikan haku, piti käydä kielikokeessa ym. Kanadassa oli jo ollut muutamia meitä vanhempia harjoittelemassa ja heidän kauttaan löytyi hyviä paikkoja, mutta osa lähti aivan tuntemattomille tiloille.

Kurssimme valtaosa häipyi kotimaan harjoittelutiloille vuodenvaihteessa ja heti vapun jälkeen meitä nousi pyhävaatteet päällä ensimmäistä kertaa lentokoneeseen yhdeksän toivorikasta Kanadaan lähtijää. Siihen maailmanaikaan ei oltu lenneltä aurinkorannikoille eikä interreiliä oltu vielä keksittykään. Oslon, Reykjavikin ja New Yorkin kautta päädyimme eräänä aamuna Toronton lentokentälle kahden jatkaessa vielä Winnipegiin. Ja jo iltapäivällä osa meistä huomasi olevansa lannanlevitys- tai lypsytyöissä Toronton läheisillä farmeilla, kaksi fiksuinta oli tosin ymmärtänyt ilmoittaa tulonsa paria päivää myöhemmäksi jotta voivat lepäillä ensin Kanadantädin luona Torontossa.

Viisi meistä sijoittui yksityisille eri maitotiloille, kaksi rehufirmojen Shur-Gain ja Masterfeeds koetiloiille ja kaksi Winnipegin yliopiston koetilalle Manitobaan. Töitä Kanadanharjoittelija teki paljon kovemmin kuin kukaan kuvitteli, eniten ehkä yksityistiloilla. Olihan jokainen toki tottunut työntekoon kotitiloillaan.

Lypsyhommienvälissä oli lannanlevitykset, kevätkylvöt ja sitten alkoi sateisen kesän takia pari kuukautta kestänyt heinänteko 20 tuuman sademäärän seassa. Aamunavettaan kuuden aikaan mennessä oli vielä hämärää ja yksi meistä aloitti lypsyt jo neljältä. Outoa oli myös tapa tulla aamupalalle vasta lypsytyöiden jälkeen ja iltapäivä saattoi olla viiden tunnin pituinen ilman yhtään suupalaa. Työpäivä kesti jopa aamukuudesta iltakahdeksaan-yhdeksään. Kesän lopulla olimmekin sitten varsin hoikkia poikia. Töitä oli mukava painaa kun silloin jaksoi ja isännän sai helposti ahtaalle paalin- tai lannanheitossa. Tiloja, isäntiä, emäntiä ja talontapoja oli monenlaisia. Rehufirmojen ja yliopiston tiloilla oli useita työkavereita, mutta perhetiloilla taas yksinäisempää. Ja vaikka Kanadan vaatima englanninkielen koe oli suoritettu, niin kyllähän se kielitaito oli aika alkeellinen, työkaverit eivät olleet lukeneet Y.M. Biesen englanninkirjaa ja murteita oli monia. Joissakin paikoissa saattoi taas harjoittelijan eväsjääkaappi olla hyvinkin tyhjä. Vapaata saattoi olla puolitoista päivää kuukaudessa, lauantai oli täysi työpäivä ja pyhänä vapaata lypsyjenväli. Eikä se palkkakaan kaikilla ollut ihan sitä agronomipalkkaa. Mutta oli myös mukavia taloja ja työkavereita.

Me Toronton lähetyvillä olevat tapasimme toisemme ensimmäistä kertaa juhannuksena Torontontädin asunnossa. Kokemuksia vaihdettaessa tuli talon superintendenttikin heti ensimmäisen tunnin jälkeen tervehtimään ja vaatimaan pienempää ääntä. Torontossa ihmettelimme ylpeinä maanmiehemme Viljo Rewellin suunnittelemaa kaupungintaloa ja kuuntelimme seisaaltaan burleskishown päätteeksi soitettua kansallislaulua. Meitä kävi Torontosta autolasti Niagaralla ja USA:n puolella Buffalon baarisissa olimme ainoat valkoihoiset alueella missä parin viikon päästä alkoivat autot palaa ja pamput heilua, alkoivat rotumellakat. Silloin vuonna 1967 oli Montrealissa maailmannäyttely Expo67, missä kaikki taisivat päästä käymään. Ja talvella Suomi kävi häviämässä Winnipeg Jetsille 13-3 jääkiekossa.

Töitä tehtiin, aika kului ja kirjeitse pidettiin yhteyttä sekä paikkoja vaihdettiin jonkin verran. Opittiin, että Kanadassa on talvella kylmä. Harjoitteluraporttejakin lähetettiin ja kuulimme olevamme viimeinen vuosikurssi, jonka piti harjoitella koko vuosi. Olisimme voineet tulla pois jo vuodenvaihteessa ja harjoitella kesän, mutta kukaan ei ottanut tätä optiota. Kevääntulo aiheutti levottomuutta ja loputkin meistä vaihtoivat paikkaa, osa Kalifornian puolelle rahakkaisiin, mutta työntäyteisiin heinänteke- ja puintitöihin. Ensimmäinen meistä palasi kotiin lähdöstä noin vuoden kuluttua, joillakin reissu kesti kaksikin vuotta. Siihen aikaan tultiin kotiin vielä matkustajalaivoilla Rotterdamiin, Le Havreen ym. ja loppumatka autolla tai junalla. Yksi meistä koukkasi tulomatkalla vielä Itävallan kautta laillistamassa suhteensa harjoittelutilalta löytyneen itävallattaren kanssa. Joukon mukana tuli pari autoa, lännenhattuja, bootsit ja partakin oli kasvanut monelle. Joku opiskeli lukukauden siellä ansaituilla rahoilla, jollekin toiselle taas oli sattunut paluumatkalle mukaan ihan tasaraha.

Mitä opittiin? Ensimmäinen havainto oli, että maailmalla nuori mies tosiaan pärjää ahkeralla työnteolla. Maataloudesta opittiin aivan uutta mittakaavaa ja menetelmiä. Viljasadot siellä olivat alhaisempia kuin Suomessa, mutta maidontuotokset paljon korkeampia. Jokaisen tilalla oli Suomessa silloin vielä harvinainen putkilypsykone, pienin karjakoko taisi olla 30 lypsävää ja mullikoita ainakin saman verran. Karjalle syötettiin korkeasta säilörehusiilosta koneellisesti otettua maissia ja pienpaalissa olevaa heinää. Käytössä oli jo koneellisia paalinkeruunetelmiä. Manitoban preerialla leikattu vilja kuivattiin maassa karheella ja kerättiin siitä noukinlaitteella puimuriin ja pelto pelkästään äestettiin. Suomessa oli silloin muka niin kosteat kesät ettei paalimenetelmä voi toimia, heinät kuivattiin vielä seipäällä ja joku heinähäntämenetelmä oli suuri uutuus. Kanadassa oli jo 100 hv traktoreita, kun Suomessa 165 MF-traktori tai Ford 5000 ja kuuden jalan Sampo 10 puimuri tulivat juuri markkinoille. Käytössä oli myös monia nyttemmin täälläkin tunnettuja asioita, esim. akkukaapelit, akunkantorem-

mi, nahkaiset kangasselkäiset työhanskat ja varsinaiset työjalkineet ja vaatteet. Kesti vuosia ennen kuin Suomesta sai perunalastuja tai hampurilaisia. Tärkein oppi kuitenkin oli kielitaito, opittiin maatalous- ja konesanasto, mistä suurimmalle osalle meistä oli työelämässä korvaamaton apu. Opimme käytännön kansainvälisyyttä, tuskin tuota sanaa oli silloin edes vielä keksitty. Kukaan meistä ei joutunut mihinkään ongelmiin matkan aikana, vasta seuraavat harjoittelijat joutuivat tullessaan mahalaskuun New Yorkissa. Ja New Yorkissa on vieläkin yksi keltaisen Plymouthin parkkisakko maksamatta.

Mitä meistä sitten tuli? Kolme meistä on toiminut kehitysaputehtävissä, eikä yksi heistä ole vielä palannut Afrikasta Suomeen. Neljä henkeä on ollut opettajana, yksi on nyt emeritusprofessori ja yksi opetti jopa portugaliksi Namibiassa. Maatalouden järjestötoiminta ja edunvalvonta Suomessa ja Brysselissä, maatalousneuvonta, kasvinsuojelunekauppa ja maatalouskoneturvallisuus ja standardisointi ovat olleet toimialojamme. Kaksi on toiminut lisäksi käytännön viljelijänä, toinen suunnittelee parhaillaan suurta lypsynavettaa. Opiskeluaikana meitä oli kaksi Sampsan johtokunnassa sekä kesätoimittajana Maaseudun Tulevaisuudessa. Mutta jossakin vaiheessa ohi oli vilahtanut työura, tuli perhettä, tukka lähti tai ainakin harmaantui ja huomaisimme olevamme eläkeläisiä. Kaikki ovat vielä keskuudessamme ja ikä alkaa seiskalla. Harjoitteluajan alkanut ystävyys on kestänyt ja pidämme jatkuvasti yhteyttä keskenämme tapaamalla ainakin kerran kesässä ja kerran talvella muistelemassa vanhoja ja haukkumassa politiikkoja. On myös tehty yhteisiä ulkomaanmatkoja, rouvat samoin.

Kannattiko? Kyllä kannatti. Menkää nykypolvi maailmalle, oppikaa ja katsokaa ympärillenne, kyllä toisensä sitten ehtii olla ihan riittävästi ennen eläkeikää.

Antoisaa Kanadanmatkaa Sampsalta toivottaen Pekka Olkinuora & Co.

Air Canada on tuonut Torontoon uutta maataloustyövoimaa, vas. Pekka Olkinuora, Kalevi Kopra, Jorma Sissonen, Markku Suojanen, Sauli Heikonen, kuvaa oikealla ottaa Matti Erjala ja kameroiden takana ovat Risto Knaapinen ja Antti Yliverronen sekä Matti Ojala.

Kalifornian aurinko on jo ruskettanut poikia ja par-ta kasvanut, Pekka Olkinuora, Markku Suojanen, Matti Ojala, brittivahvistus Roger, kuvaa otti Matti Erjala.

Samoja miehiä Luhangassa yli 30 vuotta myöhem-min, eturivissä vasemmalta Matti Ojala, Sauli Hei-konen, Jorma Sissonen ja Matti Erjala, takarivissä Kalevi "William" Kopra, Markku Suojanen, Risto Knaapinen, Pekka Olkinuora ja Antti Yliverronen. Päällä herroilla on yhdistyksemme SOTF-juhlapaita, mutta se onkin jo toinen juttu.

Teksti ja kuvat Pekka Olkinuora

PUUTARHA-ALAN UUTIS- JA AMMATTILEHTI

Puutarha & kauppa

Koska kaikki ei löydy googlest.

WWW.PUUTARHAKAUPPA.FI
20 KERTAA VUODESSA

Kansallisaarteemme

Suomenkarjaan sisältyy kolme eri alkuperäisrotua. Nämä ovat kyyttö eli itäsuomenkarja (ISK), lapinlehmä eli pohjoissuomenkarja (PSK) sekä ruskea länsisuomenkarja (LSK). 1940-50-luvuille asti suomenkarja oli yleisin lehmärotu Suomessa. Sodan jälkeen 1940-luvulla ISK:n ja PSK:n määrä oli kuitenkin niin pieni, että tähän asti aktiivisesti jalostettujen kolmen rodun kantakirjat yhdistettiin. Suomenkarjan määrä kääntyi kriittisen laskuun 1960-luvun alkupuolella, jolloin lehmiä aloitettiin siementämään friisiläisellä. Vuonna 1975 suomenkarjan määrä tarkkailulehmistä oli enää alle 10 %, kun ennen 1960-lukua se oli vielä lähes 50 %. Rotujen elvytys alkoi uudelleen 1980-luvulla. Vuonna 2013 tuotoseurantaan kuuluvista lehmistä 1,2 % oli suomenkarjaa.

Suomenkarjan eläinten säilyttäminen kotimaisessa lypsykarjataloudessa on haasteellista. Nykyisen vajaan 8 000 maitotilan määrän laskiessa jatkuvasti nousee uusien ja suurempien navetoiden osuus lypsykarjatilastoista. Suomenkarjan eläinten pieni koko ja

utelias luonne voivat aiheuttaa ongelmia muun muassa valtarotujen mukaan suunnitelluissa parsirakenteissa pysymisessä. Toisaalta suomenkarjan eläinten aktiivinen ja utelias luonne voi toimia hyvänä lisänä esimerkiksi lehmäliikenteen aktivoinnissa robottitiloilla. Puhtaiden alkuperäisrotujen kasvatuksesta maksettava ympäristösopimuksen alkuperäisrotutuki nostettiin vuonna 2015 kaikille roduille 530 euroon eläinyksikköä kohti vuodessa. Myös tämän odotetaan motivoivan tiloja suomenkarjan eläinten säilyttämiseen myös valtarotujen joukossa.

Suomenkarjan tuotostaso on keskimääräisesti alhaisempi kuin valtaroduilla. Alkuperäisrotujen maidossa on kuitenkin usein tavallista korkeammat pitoisuudet sekä paremmat juoksettumisominaisuudet, jotka lisäävät mahdollisuuksia maidon jatkojalostukselle erikoistuotteina. ProAgrian vuoden 2013 tuotoseurantatilastojen mukaan ISK:n vuosituotos oli 3 972kg (V-% 3,41, R-% 4,14), PSK:n 5 359kg (V-% 3,35, R-% 4,27) ja LSK:n 6 745kg (V-% 3,47, R-% 4,74). Kyyttöjä oli mukana vajaat 400 kappaletta,

lapinlehmiä reilut 500 kappaletta ja länsisuomalaisia reilut 1800 kappaletta. Vaikka suomenkarjan jalostus on haastavaa pienestä populaatiosta ja suuresta sukulaisuusasteesta johtuen, on erityisesti tuotosominaisuuksien geneettinen edistyminen huomattavaa.

Suomenkarjalla on geneettisesti pienempi maidontuotantopotentiaali kuin valtaroduilla, mikä rajoittaa alkuperäisrotujen kykyä muuntaa rehun ravintoaineita maidoksi. Tämä lisää suomenkarjan ylisyytön riskiä, ja erityisesti kyytöt ovat herkkiä lihomään. Eläimen liian korkea kuntoluokka vähentää kuiva-aineen syöntiä sekä tuotosta ja lisää muun

muussa aineenvaihduntasairauksien riskiä. Myös tämä ruokinnan erityispiirre on haaste suomenkarjan tavoitteelliselle kasvatukselle valtarotujen joukossa.

Kotitilallamme suomenkarjaa on kasvatettu ayrshiren rinnalla kymmenisen vuotta. Haasteita, mutta myös työn mielenkiintoa, lisää rotujen sisäinen yksilöiden välinen suuri vaihtelu kaikissa ominaisuuksissa, mikä johtuu suomenkarjan vähäisestä jalostuksesta verrattuna valtarotuihin. Uusien hiehojen potentiaalia voi vain arvailla eikä postilaatikolla tarvitse lehmien ulkona ollessa käydä yksin. Näiden virkeiden kansallisaarteiden säilyttämiseksi täytyy vain löytää jokaiselle kasvattajalle oikeat keinot; oli se sitten suuremman karjan päivän piristys tai brändättyjen erikoistuotteiden suoramyynti.

Esittelyssä omat suomenkarjan eläimet

Ensimmäiset kyytöt tulivat tilallemme vuonna 2007. Tämän jälkeen suomenkarjan hiehoja ostettiin eri karjoista ja suvuista joka puolelta Suomea, ja kaikkien rotujen edustajat lisääntyivät tasaisesti. Tänä päivänä kolmenkymmenen lypsävän karjastamme noin puolet on suomenkarjaa. Tässä esitellyt eläimet edustavat ensimmäistä polvea omalla tilallamme syntyneistä eläimistä kaikista kolmesta rodusta ja jatkavat tulosten tekemistä toivottavasti vielä pitkään.

Irina (ISK)

Irina on tilallemme ensimmäisten kyyttöjen joukossa hankitun Mustialan Veeruskan ensimmäinen lehmävasikka, ja sen isä on Koivulinnan Uuno. M.Veeruska poiki seitsemän kertaa parhaan 305 päivän tuotoksen ollessa 5655 – 4.40 – 3.31, ja siitä myytiin myös jalostussonni Ahlmanin koulutilalle. Irina itse on ensimmäisen kahden poikimisen jälkeen yltänyt vuosituotokseen 3156 – 4.18 – 3.11. Toisen poikimisen jälkeen Irina herui 18,4 kiloon. Irina on karjamme pienin lehmä mutta kyyttömäisen luonteensa vuoksi ei varmasti jää muiden jalkoihin.

Imarre (LSK)

Imarteen emä on Hulikan tilalta ostettu H.Amaryllis ja isä Mäen Torsti. Amarylliksen suku on ollut erittäin lehmävasikkavoittoinen, ja suurin osa LSK-eläimistämme polveutuukin tähän emälinjaan. Tämä suku on ilmentänyt myös suomenkarjalle tyypillistä korkeaa hedelmällisyyttä tuloksenaan useam-

mat kaksosvasikat. Imarteen viime vuoden vuosituotos oli mukava 7911 – 4.63 – 3.40 ja päivämaidossaan se on yltänyt reiluun 32 kiloon. Imarre jatkaa uraansa toivottavasti emänsä mallin mukaisesti; H.Amaryllis tavoittelee suomenkarjan eläimistämme ensimmäisenä 50 000 kilon rajapyykkiä parhaan vuosituotoksen ollessa 9117 – 4,88 – 3,60. Tämän suvun sonnivasikoita olemme myös jättäneet kotitalalle jalostuseläimiksi.

Isblomma (PSK)

Isblomma on Sodankylästä itselleni rippilahjaksi tulleen lapinlehmän Ensilumen ensimmäinen jälkeläinen. Ensilumen paras vuosituotos on 5139 – 4,48 – 3,48 ja Isblomman vastaavasti kahden poikimisen jälkeen 4757 – 4,44 – 3,78 parhaan koelypsyn yltäessä lähes kolmeenkymmeneen kiloon. Isblomman isä on laajalti suosittu sonni Perälän Uhmakas. Isblomma on edustanut karjaamme myös näyttelyissä menestyksekkäästi useaan otteeseen pikkuvaskasta lehmäksi saakka.

Teksti ja kuvat Anna Lehtinen

Maataloudesta elävä Uruguay

Etelä-Amerikassa sijaitsevaa niin pinta-alaltaan kuin väkiluvultaankin pientä Uruguayta kutsutaan usein ”yhden kaupungin ja karjatilan” maaksi. Pääkaupunki Montevideossa asuu noin puolet 3,3 milj. uruguaylaisesta ja se on maan ainoa metropoli. Uruguay tunnetaan maatalouden lisäksi Eteläamerikkalaisella mittapuulla mitattuna myös hyvinvointivaltiona, sillä maassa on kattava sosiaaliturva ja koulutus on ilmaista. Lisäksi maa on vapaamielinen esimerkiksi abortti- ja samaa sukupuolta olevien avioliittoa koskevilla kysymyksillä. Kaupungistumisaste Uruguayssa on noin 92% ja sen virallinen kieli on espanja.

Uruguay on Espanjan entinen siirtomaa, joka itsenäistyi 1820-luvulla. Ennen 1930-luvun taantumaa maan talous veti ja sosiaaliset olot olivat hyvät. Taantuma kuitenkin johti levottomuuksiin ja epävakaita olot ja poliittiset ongelmat jatkuivat pitkään. 1970-luvulla maassa oli sotilasvalta, joka huipentui 80-luvun alussa kenraali Álvarezin suorittamiin sortotoimiin ja katoamistapauksiin. Vuodesta 1985 lähtien Uruguay on vakiinnuttanut demokratian ja kehittänyt taloutta etenkin ulkomaankaupalla. Uruguay on myös perustajajäsen vuonna 1991 solmitussa Mercosur-talousliitossa, joka on muutamien Etelä-Amerikan maiden välinen vapaakauppasopimus. 1990-luvulta lähtien Uruguay on ollut nousujohteessa, eikä edes vuoden 2008 finanssikiiri aiheuttanut maalle suuria ongelmia.

Vaikka Uruguayssa noudatetaan nykyään markkinataloutta, valtion omistaa paljon talouden kannalta merkittäviä kohteita. Muun muassa rautatiet, öljynjalostamot, vesi, sähkö ja vakuutusyhtiöt ovat valtion omistuksessa. Maatalouden rooli Uruguayn taloudessa on aina ollut vahva ja maan taloutta hallitseekin vientivaltainen maatalous. Uruguaylla ei ole juurikaan muita luonnonvaroja, joten se on koko historiansa ajan ollut hyvin maatalousvaltainen. Nykyisin maatalouden osuus elinkeinorakenteesta on 9,2 %, työvoimasta 13%, BKT:sta 12% ja viennistä peräti 70%.

Tärkeimpiä maataloustuotteita ovat naudan- ja lampaan liha, soija, maitotuotteet, riisi ja vehnä. Uruguay on suurelta osin ruohoista tasankomaata ja se soveltuu erityisen hyvin nautojen ja lampaiden kasvatukseen. Uruguayssa onkin noin neljä nautaa asukasta kohden. Rannikko puolestaan on viljavaa alankoa. Noin 60% Uruguayn maa-alasta on laidunnuksessa ja 82% ylipäänsä maatalouden käytössä.

Viime vuosina Uruguay on panostanut maataloustuotteiden, etenkin lihan, laatuun ja jäljitettävyyteen. Maan jokaisella tuotantoeläimellä on tietokonepohjainen mikrosiru, joka takaa kuluttajalle tiedon missä ja miten kyseinen liha on kasvatettu. Valtion kustantamaa järjestelmää on kehitetty vuodesta 2001, jolloin suu- ja sorkkatauti oli lopettaa koko lihantuotannon maassa. Järjestelmän ansiosta Uruguayn asema yhtenä maailman laadukkaimman lihan tarjoajana ja tuottajana on vahvistunut ja sen maine palautunut.

Vaikka Uruguay on siirtymässä modernin teknologian käyttöön sekä kotieläin- että kasvintuotantopuolella, vanhat perinteet ovat kuitenkin voimissaan. Hevoset ja karjapaimenet (gauchos) ovat yleinen näky ja lannoitteiden käyttö on hyvin vähäistä. Uruguay markkinoi usein tuotteitaan myös luonnonmukaisina ja ekologisina. Geenimuunneltu tuotanto on kuitenkin tavallista. Lisäksi antibioottien käyttö on lisääntynyt tehotuotannon ja suurien kasvattamoiden myötä. Aikaisemmin antibiooteille ei juuri ollut tarvetta kokoaikaisen laidunnuksen takia, mutta suurissa yksiköissä taudit pääsevät leviämään herkemmin.

Maataloustuotteiden vienti on Uruguayn talouden elinehto. Yleisimmät vientituotteet ovat naudan- ja lampaan liha, soija, riisi ja sellu. Tärkeimmät vientimaat ovat puolestaan Kiina ja Brasilia. 70% kaikesta tuotetusta lihasta menee vientiin. Maidosta vastaava luku on 75%, riisistä 95% ja soijasta 97%. Suomalaisittain kiinnostava yksityiskohta on Uruguayssa

sijaitseva, vuonna 2007 käynnistetty, UPM-kymmenen sellutehdas, joka on yksi maan merkittävimmistä teollisuuslaitoksista ja ulkomaisista investoinneista. Tehtaan takia sellu onkin noussut tärkeäksi vientituotteeksi.

Uruguayn vakaa poliittinen ja taloudellinen tilanne houkuttelee nykyään myös ulkomaisia sijoittajia. Aikaisemmin hyvin perhevaltainen maatalous on murroksessa ja siirtymässä suurempiin ulkomaisien yritysten käsiin. Tällä hetkellä noin 75% maataloista on perhetiloja. Näiden tilojen tuloista 65% muodostuu lihan ja villan tuotannosta, noin 10 % kasvinviljelystä ja maitotaloudesta sekä 2 % sika- ja siipikarjataloudesta.

Maatalouden tulevaisuuden näkymät Uruguayssa ovat hyvät. Kehittyvä teknologia, hyvä koulutustaso sekä valtion panostus maatalouteen edesauttavat tavoitteita. Uruguayn valtion mukaan maatalous pystyisi ruokkimaan tällä hetkellä 28 miljoonaa ihmistä ja tulevaisuudessa tavoite on tuottaa ruokaa jopa 50 miljoonalle ihmiselle. Nopea kehitys näkyy tässäkin, sillä vielä vuonna 2005 maatalous tuotti ruokaa "vain" 9 miljoonalle. Tällä pienellä maalla on hyvät mahdollisuudet olla suuri tekijä ruokamarkkinoilla tulevaisuudessa. Kun kyse on maataloudesta, Uruguay on monien mahdollisuuksien maa.

Teksti Maria Suojala

Lähde Semexin sopimusasiakkaaksi!

Saat alennuksia siemenannoksista ja monia muita etuja

Semexin jalostussuunnitelman ja eläinaineksen avulla parannat karjasi kannattavuutta. Terveet ja tuottavat lehmät tuovat hyvinvointia myös hoitajille.

Isossa yksikössä tarvitaan tyypiltään yhtenäinen eläinaines. Liisa ja Juha Vuorela Koskenojan tilalta ovat tyytyväisiä Semexin sonnien tyttäriin.

SEMEX[®]
Genetics for Life[®]

Semex Finland Oy | Viikatie 3, 91900 Liminka | puh. 040 550 7643 | sari.alhainen@semex.fi | www.semex.fi

 Immunity+[™]
Disease Resistant Genetics

Paranna lehmiesi
vastustuskykyä
Immunity-sonneilla!

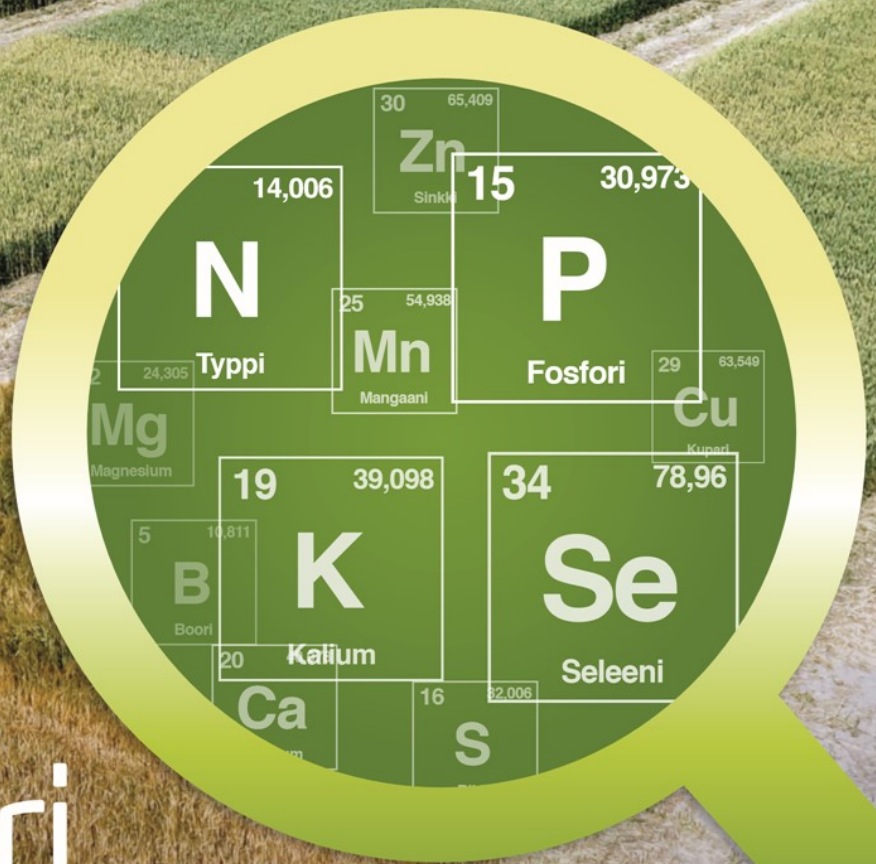
Kieli nenässä kohti kesää!

Kuva Kristiina Henell

Knowledge grows

Fosfori punaisella?

Yli puolet Suomen pelloista on punaisella fosforin viljavuusleimalla ja fosforin puutos oli viime kasvukaudella yleistä niin nurmi- kuin viljapelloillakin. Satojen mukana poistuu jo monilta pelloilta enemmän fosforia kuin sinne annetaan.

Uudet satoiset lajikkeet tarvitsevat tasapainoisesti ravinteita – myös fosforia. YaraMila Y 3 sopii ravinnesuhteiltaan 60 %:lle viljapelloista.

Valitse sinun pelloillesi sopivin YaraMila -lannoite ja tuota hyvä sato!

www.yara.fi

